

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงประเมิน

โดย...

คณาจารย์ ประจำภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1

การวิจัย

มโนทัศน์และ การวิจัยเชิงประเมิน

รองศาสตราจารย์.ดร.สุพรรณ อึ้งบุญสวัสดิ์
ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

06/03/60

Dr.Supunee Ungpansattawong

2

**การวิจัย : การเสาะแสวงหาความรู้ที่
เชื่อถือได้โดยวิธีการ
ที่เชื่อถือได้**

**การวิจัย : การหาคำตอบให้กับปัญหาอย่างเป็นระบบ
ในเชิงวิทยาศาสตร์**

องค์ประกอบของการวิจัย

- ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้
- ความรู้ที่ได้ต้องเชื่อถือได้

- การวิจัยพื้นฐานหรือวิจัยบริสุทธิ์ :
มุ่งหาความรู้ที่ลึกซึ้ง สร้างและพัฒนาทฤษฎีใหม่
- การวิจัยประยุกต์ :
นำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาหรือ
การปฏิบัติต่อไป

ขั้นตอนการวิจัย

- 1 การเลือกปัญหาการวิจัย
- 2 การศึกษาปัญหา
 - * ตั้งสมมติฐาน
 - * วางรูปแบบการวิจัย
 - * เครื่องมือการวิจัย
 - * การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - * การวิเคราะห์ข้อมูล

3. การเลือกวิธีวิจัยและการสร้างเครื่องมือ

- สํารวจ
- ศึกษาความสัมพันธ์
- การทดลอง

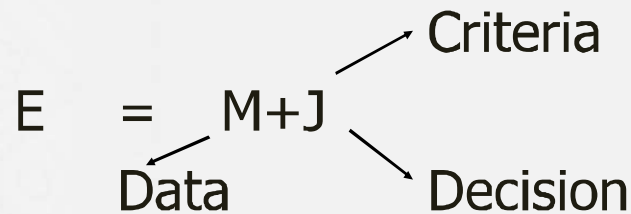
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล

- แหล่งข้อมูล
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

5. การเขียนรายงานการวิจัย

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับ การประเมิน

การประเมิน
เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ
เพื่อช่วยในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบพื้นฐานของการประเมิน

- ข้อมูล (Data)
- เกณฑ์ (Criteria)
- การตัดสินใจ (Decision)

จุดมุ่งหมายของการประเมินผล

- เพื่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่า อันเนื่องมาจากความขาดแคลนและข้อจำกัดเกี่ยวกับทรัพยากรกับปัญหาและความต้องการ
- เพื่อใช้ในการกำหนดและกำจัดปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ความไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- เป็นแนวทางในการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงและพัฒนา ทั้งในระดับนโยบายและแผน และการปฏิบัติงาน
- เป็นข้อมูลป้อนกลับที่จำเป็นเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพ อาทิ โครงการมีผลการดำเนินเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าหรือไม่

จุดมุ่งหมายของการประเมินผล (ต่อ)

- การประเมินผลเป็นวิธีการ/ เครื่องมือหนึ่งที่ใช้ตรวจสอบการปฏิบัติงาน เพื่อทราบถึงความสำเร็จของงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น
- ในระดับหน่วยงานองค์กร การประเมินผลจะช่วยให้ทราบว่าสิ่งที่ดำเนินการอยู่เป็นอย่างไร สามารถจัดการปัญหาได้อย่างไร และจะปรับปรุงการปฏิบัติงานได้อย่างไร

- ถูกต้องตามความเป็นจริง (Validity)
- น่าเชื่อถือ (Reliability)
- ยุติธรรม (Fair)

เป้าหรือสิ่งที่ต้องการประเมิน อาจเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานหรือทรัพยากรต่าง ๆ เช่น

- ในกรณีการประเมินทรัพยากรสื่อ/ชิ้นงาน การประเมินอาจจะพิจารณาในด้านความเหมาะสม ความพอเพียง หรือ คุณภาพ
- ในกรณีการประเมินกิจกรรม นโยบาย การประเมินอาจจะพิจารณาจากระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน ความคล่องตัว ความมีประสิทธิภาพ
- ในกรณีการประเมินองค์กร สามารถตัดสินจากระดับคุณภาพ เช่น ดีเยี่ยม ดี ปานกลาง ไม่ดี

- ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย หรือ ทิศทางการดำเนินงานขององค์กร
- ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง สื่อ/ชิ้นงาน แผนงาน โครงการก่อนนำไปปฏิบัติ เพื่อลดโอกาสเสี่ยงในการเกิดปัญหา อุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติงานล้มเหลว
- การประเมินความก้าวหน้าทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย เพื่อปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- การประเมินความสำเร็จของงาน จะทำให้ทราบว่าการทำงาน เกิดประโยชน์ คมค่าหรือไม่ ควรดำเนินการต่อไปหรือไม่
- กิจกรรมการประเมิน โดยเฉพาะการประเมินตนเอง ทำให้ทราบ จุดอ่อนของตนเอง จะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนางานและเกิดการยกระดับคุณภาพงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ

แบ่งตามเกณฑ์ต่าง ดังนี้

1. ใช้จุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ข้อมูล ประกอบการตัดสินใจ

 การประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบว่า งานเป็นไปตามแผนหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง ผลงานเริ่มเกิดขึ้นหรือไม่

 การประเมินเพื่อสรุปผล (Summative evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นตรวจสอบผลลัพธ์หรือผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการหรือจากโครงการว่า เกิดผลดีหรือสัมฤทธิ์ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

2. ใช้การยึดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

⇒ การประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal – Based evaluation) เป็นการประเมินที่เน้นการตรวจสอบความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของงานหรือตามเจตนารมณ์ของโครงการว่าทำได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่คาดหวังในการปฏิบัติการหรือไม่

⇒ การประเมินที่อิสระไม่ยึดวัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal – Free evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดในทุกแง่มุม

06/03/59

Dr.Supunee Ungpansattawong

17

3. ใช้ลำดับเวลาที่ประเมิน

3.2 การประเมินในระหว่างการดำเนินงาน (Implementation Evaluation or Process Evaluation) เพื่อศึกษาถึงจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งศึกษาว่างานเป็นไปตามแผนหรือไม่

3.3 การประเมินหลังการดำเนินงาน เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าปฏิบัติการใด ๆ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จได้ประสพผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการทันทีที่สิ้นสุดโครงการหรืออาจติดตามผลหรือประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติการซึ่งต้องอาศัยการทิ้งช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น 1 – 2 ปี

06/03/59

Dr.Supunee Ungpansattawong

19

3. ใช้ลำดับเวลาที่ประเมิน

3.1 ประเมินก่อนเริ่มปฏิบัติการ (Pre – evaluation)

- การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันหรือความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข
- การประเมินความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ของโครงการ (Project Appraisal/Project Analysis) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินความเป็นไปได้ของโครงการในการนำไปปฏิบัติ

06/03/60

Dr.Supunee Ungpansattawong

18

Formative เป็นการประเมินผลระหว่างพัฒนาหรือดำเนินการ

Summative เป็นการประเมินผลรวมสรุป
→ ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ

06/03/60

Asso.Prof.Dr.Supunee
Ungpansattawong

20

4. ใช้ลักษณะการใช้เกณฑ์ในการตัดสิน

- ❖ **การประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion – referenced Evaluation)**
เป็นการประเมินที่มีการกำหนดขอบเขต
ประสบการณ์หรือสาระที่ต้องการประเมินและมีการ
กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินอย่างชัดเจนไว้
ล่วงหน้า
- ❖ **การประเมินแบบอิงกลุ่ม (Norm – reference Evaluation)**
เป็นการประเมินที่เน้นการเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่ม
ของผู้ถูกประเมินแล้วตัดสินว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มเก่ง
ปานกลางหรืออ่อน

เมื่อพิจารณาดูกิจกรรมการประเมินแล้ว
ได้มีผู้รู้ให้ความหมายของการประเมินในลักษณะของ
การวิจัยประยุกต์
ทั้งในเรื่องระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์
การออกแบบ (Design) เครื่องมือและการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์/ทำความเข้าใจกับ "เป้า" หรือ "สิ่งที่ต้องการประเมิน"
2. ระบุหลักการและเหตุผลหรือจุดมุ่งหมายหลักของการประเมิน
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
4. กำหนดขอบเขตการประเมิน
5. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีแบบจำลองการประเมิน และตัวอย่าง
งานประเมินต่าง ๆ
6. ออกแบบประเมิน
7. พัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน
8. เก็บรวบรวมข้อมูล
9. วิเคราะห์ข้อมูล
10. สรุปผลการประเมินและรายงานผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง

1. ทำให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
2. ยกระดับคุณภาพงาน/โครงการให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ลดโอกาสที่จะเกิดการสูญเสีย โอกาสเสี่ยง
ในการทำงาน
4. เป็นประโยชน์ต่อการวิชาการ/วิชาชีพ

Suchman ได้สรุปการนำผลการประเมินไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม ไว้ 6 ประการคือ

1. การประเมินแบบตบตา
2. การประเมินแบบผักชีโรยหน้า
3. การประเมินแบบระเบิดใต้น้ำ
4. การประเมินแบบวางท่า
5. การประเมินแบบผัดวันประกันพรุ่ง
6. การประเมินแบบแทนที่

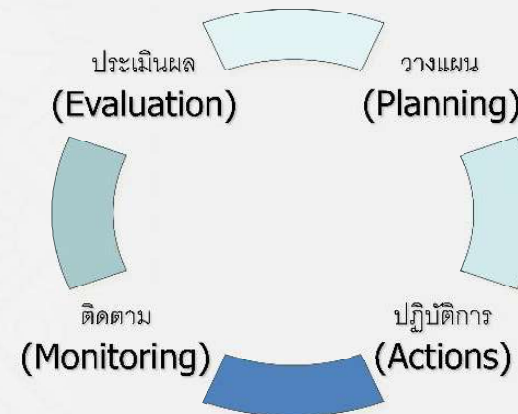
การวิจัยเชิงประเมิน

คอฟแมนและโธมัส

การประเมินจะยังไม่สมบูรณ์
จนกว่าจะได้มีการตัดสินใจและ
พิจารณาคุณค่าของทั้งกระบวนการประเมิน

วงจรการวางแผนแบบดั้งเดิม (Conventional Model)

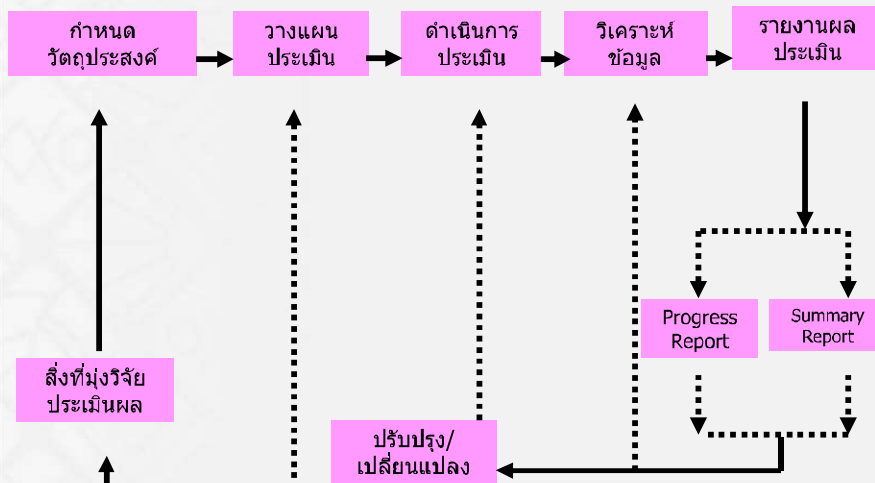

การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research)

ความหมาย

- กระบวนการจัดหาและเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม (Stufflebeam 1971)
- กระบวนการที่จะตัดสินคุณค่าของกิจกรรมทางการศึกษาที่อาศัยวิธีการที่มีระบบแบบแผนในการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน และเหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินว่ากิจกรรมทางการศึกษานั้นๆดีหรือไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมประการใด (พจน์ สะเพียรชัย, 2519:72)

วงจรของระเบียบวิธีการวิจัยเชิงประเมิน

สรุปความหมาย : การวิจัยเชิงประเมิน

เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ
ในเชิงคุณค่าของสิ่งใด สิ่งหนึ่ง

(หลักสูตร นโยบาย แผนงาน หรือโครงการ)

ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับ
การดำเนินการปรับปรุง/พัฒนา

ลักษณะของการประเมิน

การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research)

เป็นกิจกรรมการศึกษาที่มีการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยหรือวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ และเน้นในเรื่องการได้มาซึ่งองค์ความรู้หรือแนวคิด/แนวปฏิบัติใหม่ควบคู่กันไป

การประเมิน (Evaluation)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งใด ๆ ในการพัฒนางานหรือการปฏิบัติงานตามปกติ ไม่ได้เน้นกระบวนการหรือขั้นตอนที่ซับซ้อนในเชิงการวิจัย

จุดเหมือนและจุดต่าง ของการวิจัยและการวิจัยเชิงประเมิน

จุดเหมือน

1. วิธีการ	วิธีการทางวิทยาศาสตร์	วิธีการทางวิทยาศาสตร์
2. การดำเนินกิจกรรม	การสืบสวนสอบสวนทางวิชาการอย่างเป็นระบบโดยอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้	การสืบสวนสอบสวนทางวิชาการอย่างเป็นระบบรอบคอบโดยอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้
3. เครื่องมือ	ต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและตัวแปร	ต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ตัวปงชี้เกณฑ์

06/03/59

Dr.Supunnee Ungpansattawong

33

จุดเหมือนและจุดต่าง ของการวิจัยและการวิจัยเชิงประเมิน

จุดต่าง

1. จุดมุ่งหมาย	ค้นหาความจริงและความรู้ใหม่	ตัดสินคุณค่าโดยอาศัยข้อมูลและสารสนเทศที่ค้นพบ
2. ประเด็นที่ศึกษา	กำหนดจากผู้วิจัย	กำหนดจากสิ่งที่ต้องการประเมิน
3. แนวทางการศึกษา	ค้นหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่จะศึกษาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์	ค้นหาคำตอบหรือผลที่เป็นไปได้จากตัวแปรข้อมูลเชิงประจักษ์

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

34

จุดเหมือนและจุดต่าง ของการวิจัยและการวิจัยเชิงประเมิน

จุดต่าง (ต่อ)

4. ตัวแปร	ได้จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัยวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการประเมิน
5. การควบคุมตัวแปร	ควบคุมตัวแปรอย่างรัดกุม เพื่อลดอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อน	ไม่เข้มงวดกับการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน
6. เกณฑ์/มาตรฐาน	ไม่กำหนด มุ่งอธิบายภาพของตัวแปรที่ค้นพบหรือเทียบเคียงกับสมมุติฐานที่กำหนด	กำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อนำผลของตัวชี้วัดมาเปรียบเทียบเพื่อตัดสินคุณค่า

06/03/59

Dr.Supunnee Ungpansattawong

35

จุดเหมือนและจุดต่าง ของการวิจัยและการวิจัยเชิงประเมิน

7. ประชากร	ประชากรทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา	จะเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากโครงการนั้นๆ ขึ้นกับสิ่งที่ต้องการประเมิน แผน นโยบายโครงการ องค์กร
8. การนำผลไปใช้	สร้างทฤษฎีหรือสร้างองค์ความรู้	เพื่อการตัดสินใจ
9. การสรุปอ้างอิง	สรุปไปยังกลุ่มประชากร	สรุปเฉพาะเรื่องที่ประเมินเท่านั้น
10. การดำเนินการต่อไป	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	สารนำเสนอทางเลือกเพื่อให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจ

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

36

- จัดทำแผนงาน โครงการ
- สนับสนุนทรัพยากร/ปัจจัยการดำเนินงาน
- ปรับปรุงและพัฒนางาน
- ดัดสินประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการบริหาร/การปฏิบัติงาน
- พัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ทัศนคติของคนต่อการประเมิน ไม่เปลี่ยนแปลง (เป็นลบ)

- รู้สึกว่าเป็นเรื่องการตรวจสอบ จับผิด มีผลให้บิดเบือน ข้อมูล และเกิดภาวะ “ผักชี”
- รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระ คนประเมินไม่มี “ตัวตน”
- รู้สึกโล่งอก เมื่อหน่วยงานได้ Accredited และไม่ต้องมาตรวจอีก 3 ปี

- การประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ไร้ประโยชน์ เนื่องจากให้ข้อมูลที่นาเบื่อ และมีข้อสรุปที่ใช้ประโยชน์ไม่ค่อยได้
- การประเมินผลนั้นเกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ว่าแผนงาน/ โครงการสำเร็จหรือล้มเหลว
- การประเมินผลเป็นงานที่มีลักษณะเฉพาะ และมีความซับซ้อน (ยาก) ซึ่งควรเป็นนักประเมินจากภายนอกองค์กรเท่านั้นจึงจะดำเนินการได้

- ขาดการใช้ข้อมูลการประเมิน (สำคัญมากเพราะเป็นตัวขับเคลื่อนทางปัญญา)
- ทำตัวชี้วัด (ส่งสำนักงานฯ) แต่ไม่ได้วัดผลตามตัวชี้วัด หรือวัดบางตัว เช่น ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
- มีข้อมูล แต่ไม่ได้ใช้ข้อมูลในการบริหารอย่างแท้จริง (Result-based Management)
- ขาดการลงทุนด้านการประเมิน (งบประมาณ โครงสร้าง บุคลากร เป็นต้น)
- ตัวแบบไม่นิ่ง เปลี่ยนไปมา (5 ส, QC, PBBS, PSO, BSC) ทำให้ระดับปฏิบัติ “ฝุ่นตลบ”
- ยังคงเชื่อฝีมือ ผู้ประเมินภายนอก มากกว่า ผู้ประเมินจากภายในองค์กร

แบบจำลอง (รูปแบบ) การประเมิน (EVALUATION MODEL)

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณี อึ้งปัญญสังวรณ์
ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2

แบบจำลอง (รูปแบบ) เพื่อ การประเมินโครงการ

แบบจำลอง (รูปแบบ) การประเมิน Evaluation Model

คือ...กรอบความคิดในการประเมิน

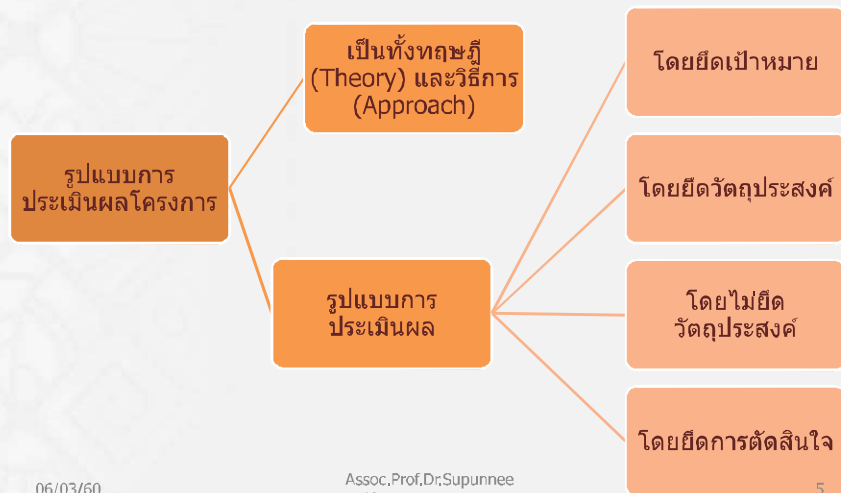
What.....ควรประเมินอะไรบ้าง
HOW.....ควรประเมินอย่างไร

แบบจำลอง (รูปแบบ) การประเมินโครงการ

หมายถึง กรอบแนวคิดเค้าโครงหรือร่างในการ
ประเมินโครงการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาพรวมทั้งหมด
เกี่ยวกับการประเมินโครงการ รูปแบบของการประเมิน
โครงการในปัจจุบันเกือบทั้งหมด เป็นรูปแบบที่มีจุดเริ่มต้น
มาจากการประเมินทางการศึกษา ซึ่งต่อมาได้มีผู้นำมา
ประยุกต์ใช้ โดยแบ่งรูปแบบการประเมินผลโครงการ
ออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่ม คือ

(สุวิมล ติรกานันท์.2544:39)

แบบจำลอง (รูปแบบ) การประเมินผลโครงการ (Model of Program Evaluation)

06/03/60

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

5

ภาควิชาสถิติ KCU

CIPP Model

DANIAL L. STUFFLEBEAM

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

7

ภาควิชาสถิติ KCU

แบบจำลอง (รูปแบบ) การประเมินโครงการ

1. Objective Based Model

ในกลุ่มนี้มุ่งให้ความสนใจเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ นักวิชาการในกลุ่มนี้ ได้แก่ ไทเลอร์ และครอนบาช

2. Judgemental Evaluation Model

ในกลุ่มนี้มุ่งให้ความสนใจกับการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมิน นักวิชาการในกลุ่มนี้ ได้แก่ สเต็ก สคริฟเวน และโพรวิส

3. Decision-oriented Evaluation Model

ในกลุ่มนี้มุ่งผลิตสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ นักวิชาการในกลุ่มนี้ ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม และอัลคิน

06/03/60

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

9

ภาควิชาสถิติ KCU

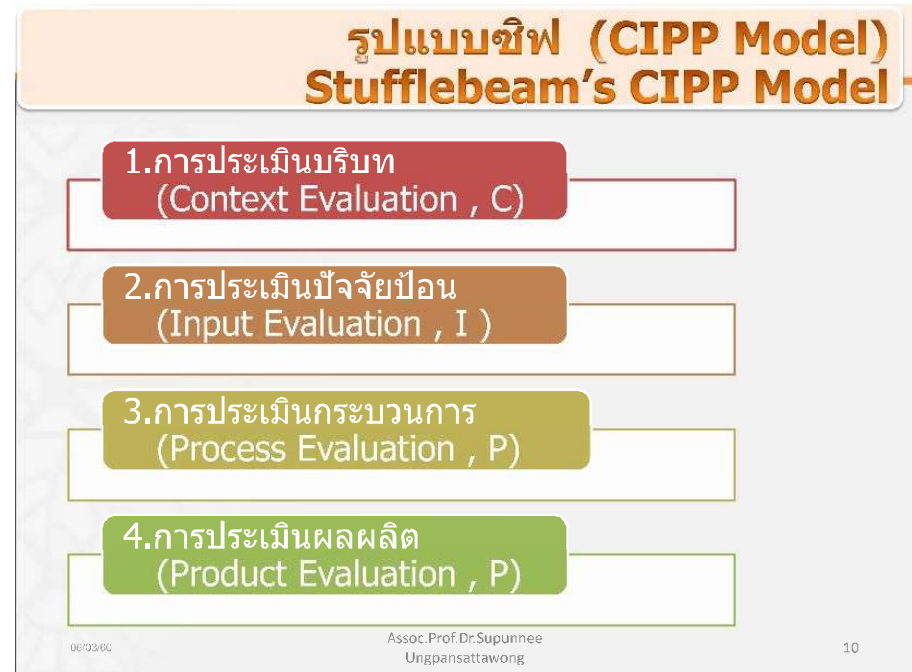
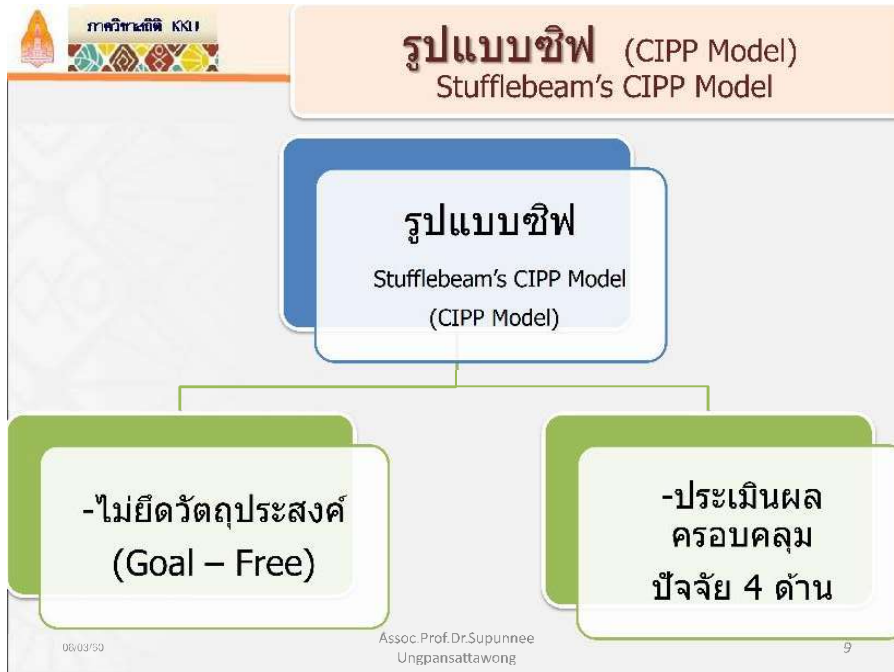
Dynamic Model

ใช้ควบคู่กับการบริหาร

06/03/60

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

5

ภาควิชาสถิติ KCU

1. CONTEXT EVALUATION

- จำเป็นต้องทำหรือไม่
- สนองปัญหาแท้จริงหรือไม่
- วัตถุประสงค์ชัดเจนหรือไม่
- มีแรงต้าน แรงเสริม หรือไม่

ฯลฯ

06/03/59 Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong 11

ภาควิชาสถิติ KCU

2. INPUTS EVALUATION

-ปัจจัยพื้นฐานเหมาะสม เพียงพอหรือไม่

4 M

06/03/60 Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong 12

3. PROCESS EVALUATION

- ★ -งานเป็นไปตามแผนหรือไม่
 - ★ -มีปัญหา อุปสรรค อะไรบ้าง เพียงใด
 - ★ -ผลงานเริ่มเกิดขึ้นแล้วหรือไม่
- ฯลฯ**

06/03/50

Assoc. Prof. Dr. Supunnee Ungpansattawong

13

การประเมินรูปแบบชิปนั้น เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ สำหรับประกอบการตัดสินใจ คือการประเมินด้านสถานะแวดล้อมเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการวางแผน ประเมินปัจจัยเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดโครงสร้างโครงการ ประเมินกระบวนการเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการนำโครงการไปปฏิบัติ และประเมินผลลัพธ์เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าควรดำเนินการโครงการต่อไปหรือล้มเลิก ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจดังกล่าว

06/03/50

Assoc. Prof. Dr. Supunnee Ungpansattawong

15

4. PRODUCTS EVALUATION

- ผลงานในเชิงปริมาณ อะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด
- ผลงานในเชิงคุณภาพ..เป็นไปตามความคาดหวัง หรือไม่
- ผลกระทบต่าง ๆ

06/03/50

Assoc. Prof. Dr. Supunnee Ungpansattawong

14

รูปแบบของเบ็นเน็ต (Bennett's Model)

-การประเมินผลเชิงประจักษ์ (Evidence Model)

-ไม่ยึดวัตถุประสงค์

-เป็นการประเมินความสำเร็จของโครงการ 7 ด้าน

- 1. ปัจจัยป้อน
- 2. กิจกรรม
- 3. การมีส่วนร่วม
- 4. ปฏิกริยาตอบสนอง
- 5. การเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และความหวัง
- 6. การเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติ
- 7. ผลลัพธ์สุดท้ายและผลได้ (Outcome and Result)

06/03/50

Assoc. Prof. Dr. Supunnee Ungpansattawong

16

Tylerian Model

โดย RAPH W. TYLER....1943

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee
Ungpansattawong

17

รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin)

อัลคิน: การประเมินเป็นกระบวนการจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อที่จะนำไปใช้ตัดสินใจ
ต้องดำเนินการ 5 ด้าน คือ

1. การประเมินระบบ (System assessment)
2. การประเมินการวางแผนโครงการ (Program planning)
3. การประเมินการปฏิบัติตามโครงการ (Program Implementation)
4. การประเมินเพื่อการปรับปรุง (Program Improvement)
5. การประเมินเพื่อยอมรับโครงการ (Program Confirmation)

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee
Ungpansattawong

18

ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโดยยึด
วัตถุประสงค์ของโครงการเป็นหลัก

1. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. PRETEST V.S. POSTEST

06/03/60

Assoc.Prof.Dr.Supunnee
Ungpansattawong

15

รูปแบบของการประเมินของ ครอนบาช (Cronbach)

ประกอบด้วยกระบวนการวิธีการประเมิน 4 ด้าน คือ

1. การติดตามผล
2. การวัดเจตคติ
3. การวัดความสามารถทั่ว ๆ ไป
4. การศึกษากระบวนการ

06/03/60

Assoc.Prof.Dr.Supunnee
Ungpansattawong

20

รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Provas)

เป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นมา ซึ่งมาตรฐานเหล่านั้นจะถูกกำหนดขึ้นทุกขั้นตอนของการประเมิน และมีการพิจารณาว่ามีความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานเพียงใด และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงการดำเนินงาน

ประกอบไปด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน

- 1.การบรรยายโครงการ
- 2.การประเมินการดำเนินงานของโครงการ
- 3.การประเมินกระบวนการของโครงการ
- 4.การประเมินผลผลิตของโครงการ
- 5.การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลกำไร

06/03/50

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

21

-มาตรฐานด้านปัจจัย

-มาตรฐานด้านกระบวนการ

-มาตรฐานด้านผลผลิต

06/03/50

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

23

PROVUS Model

มาตรฐานการดำเนินงาน..S

สภาพการดำเนินงาน...P

06/03/50

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

22

โมเดลการประเมินของสเตก (Stake's Concepts and Model of Evaluation)

สเตกได้สร้างรูปแบบจำลองทางความคิดเกี่ยวกับการประเมินขึ้น เรียกว่า โมเดลเคาน์เทนซ์ (Stake's Countenance Model) เป็นการประเมินใน 3 ประเด็นหลัก คือ

1. ปัจจัยเบื้องต้น
2. การปฏิบัติ
3. ผลลัพธ์

โดยแบ่งวิธีการเป็น 2 เมตริกซ์

- 1) เมตริกซ์การบรรยาย
- 2) เมตริกซ์การตัดสินคุณค่า

06/03/50

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

24

แผนภูมิการประเมินของสเตก

หลักการ (Rational) ความคาดหวัง (Intent) สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Observation) มาตรฐาน (Standard) การตัดสินใจ (Judgement)

		สิ่งนำหรือปัจจัยเบื้องต้น (Antecedents)		
		การปฏิบัติ (Transactions)		
		ผลผลิต (Outcome)		

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

25

รูปแบบการประเมินโครงการที่กล่าวมาในแต่ละรูปแบบมีจุดเด่น จุดด้อย และประโยชน์แตกต่างกันไป ซึ่งต้องนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อใช้ในการประเมินให้ได้ผลดีที่สุด

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

27

แนวปฏิบัติ

1. จำแนกประเภทผู้เกี่ยวข้อง/ระบุผู้เกี่ยวข้อง กับโครงการ
2. สัมภาษณ์/สอบถามความต้องการข้อมูลของผู้เกี่ยวข้อง ทุกกลุ่ม
3. จัดหมวดหมู่คำถามหรือประเด็นสารสนเทศ หลัก ๆ ที่ผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ ต้องการ
4. สรุปวัตถุประสงค์เฉพาะของการประเมิน

06/03/60

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

28

การเลือกใช้ Model

1. ใช้เต็มรูป
2. ประยุกต์ใช้

"แบบจำลอง(รูปแบบ)การประเมินจะช่วยในการ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน"

06/03/60

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

29

หลักการประเมินโครงการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณี อึ้งปัญญ์ดวงศ์
ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3

ภาควิชาสถิติ KKU

อะไรคือการประเมินผลโครงการ (ต่อ)

- การประเมินผลโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ จำเป็นต้องพิจารณาถึงประเด็นความสอดคล้องระหว่างแผนยุทธศาสตร์กับโครงการว่าเป็นอย่างใด ตลอดจนความสำเร็จของโครงการที่มีต่อแผนยุทธศาสตร์ว่ามีรูปธรรมอย่างไร
- การประเมินผลโครงการจึงเป็นการศึกษาถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ควรเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือไม่อย่างไร เพื่อเพิ่มข้อมูลความมีเหตุผลในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้บรรลุแผนยุทธศาสตร์

ภาควิชาสถิติ KKU

อะไรคือการประเมินผลโครงการ

- การประเมินโครงการหรือการประเมินผลโครงการเป็นการรวบรวมสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าตามประเด็นเนื้อหาหรือจุดมุ่งหมายที่ประสงค์ไว้
- การประเมินผลโครงการจะมีการกำหนดเกณฑ์คุณค่าเพื่อใช้ในการพิจารณา อันเป็นข้อบ่งชี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลว ตลอดจนปัญหา ข้อขัดข้องอันเนื่องจากการดำเนินโครงการ
- การประเมินผลโครงการจำเป็นต้องพิจารณาถึงภาพรวมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทั้งในแง่วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ หน่วยงาน

ภาควิชาสถิติ KKU

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการ

- เพื่อวัดผลลัพธ์ของโครงการโดยการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับเป้าหมายของโครงการ
- สิ่งสำคัญของการประเมินผลโครงการคือการต้องทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ และความสำเร็จของโครงการที่กำหนดผ่านตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้
- การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ จำเป็นต้องทราบถึงขอบเขต ขนาด ระยะเวลา ความชัดเจน และความเฉพาะของปัจจัยนำเข้า

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการ

- **ขอบเขตของโครงการ**
- หมายถึง ความครอบคลุมเชิงพื้นที่ของโครงการ เช่น โครงการระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชุมชน หรือบางโครงการอาจมีความเฉพาะเจาะจงเพียงบางพื้นที่
- **ขนาด**
- หมายถึง ความครอบคลุมเชิงบุคคลเป้าหมายของโครงการ เช่น ผู้รับประโยชน์ของโครงการอาจมีจำนวนจำกัดตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือโครงการที่มีความครอบคลุมประชากรทั่วประเทศ
- **ระยะเวลา**
- หมายถึง ช่วงเวลาในการดำเนินการของโครงการ

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

5

องค์ประกอบของการประเมิน

การวัด :

เป็นกระบวนการกำหนดสถานภาพ และจำนวนและพรรณนาตัวเลขที่มีความถูกต้องเป็นรูปภาพ

การเปรียบเทียบ :

นำผลที่วัดมาเปรียบเทียบกับกันเพื่อการตัดสินใจ ตามมาตรฐานหรือเกณฑ์

การตัดสินใจ :

เป็นการกำหนดคุณค่า เช่น โครงการนั้นมีประโยชน์และเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อบุคคลใดหรือไม่

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

7

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการ

- **ความชัดเจนและความเฉพาะเจาะจงของปัจจัยนำเข้า** หมายถึง ข้อบ่งชี้ที่จะเป็นตัวกำหนดถึงความชัดเจนเชิงเป้าหมายของโครงการ ซึ่งบางโครงการอาจมีเป้าหมายที่ชัดเจน แต่บางโครงการอาจมีความคลุมเครือ เช่น โครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

6

ขั้นตอนของการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการ แบ่งออกได้เป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. วิเคราะห์โครงการ→เป้าหมายที่จะประเมิน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ
3. กำหนดวิธีการประเมิน
4. เก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. จัดทำรายงานผลการประเมิน

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

8

1.แนวปฏิบัติในการวิเคราะห์โครงการ(เป้าหมายประเมิน)

ผู้ประเมินต้องศึกษารายละเอียดของแต่ละส่วนประกอบของโครงการ

1) ส่วนประกอบของโครงการ

เช่น ชื่อโครงการ หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินงาน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การติดตามและประเมินผลงบประมาณ

2) การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ ที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและโครงการ ประกอบไปด้วย 2 ประเด็น ดังนี้

- 2.1) การวิเคราะห์ขอบเขต กระบวนการในการดำเนินโครงการ (Project Flow)
- 2.2) การวิเคราะห์ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโครงการ

06/03/60

Dr.Supunee Ungpansattawong

9

3. กำหนดวิธีการประเมิน

- 1) ระบุตัวแปร แนวทางการวัด และเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) กำหนดเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการตัดสินใจ

จะได้กรอบแนวทางการประเมิน

ซึ่งถือเป็นการวางแผนและออกแบบประเมินโครงการโดยมีส่วนต่างๆ ของกรอบแนวทางการประเมิน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์
2. ตัวบ่งชี้
3. แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้/แนวทางการรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เกณฑ์ในการประเมิน

06/03/60

Dr.Supunee Ungpansattawong

11

2.แนวปฏิบัติในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

- o กำหนดโดยความต้องการใช้ข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องกับการโครงการ
- o กำหนดโดยยึดรูปแบบหรือแบบจำลองการประเมิน

เลือกวัตถุประสงค์ที่จะวัดผลการดำเนินโครงการ

จากการ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโดยยึดรูปแบบหรือแบบจำลองการประเมิน จะสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดได้ เช่น

เลือกรูปแบบการประเมินแบบ CIPP วัตถุประสงค์ของการวัดมี 4 ประการเกี่ยวกับ

1) บริบท	2) ปัจจัยนำเข้า
3) กระบวนการ	4) ผลลัพธ์

→ กำหนดคำถามหลักและคำถามรองสำหรับวัตถุประสงค์ของการประเมินแต่ละข้อ

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) สร้างเครื่องมือ
- 2) นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

- **การเลือกเครื่องมือ** ซึ่งต้องสอดคล้องกับกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินผลโครงการ โดยการพัฒนาเครื่องมือต้องกำหนดเนื้อหาของการประเมินให้ตรงกับเจตนารมณ์ของการประเมินด้วย

- **การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (ตัวอย่าง)** หมายถึง กลุ่มผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการทั้งหมด (หรือกลุ่มตัวแทน) และอาจรวมถึงกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อมจากการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ผู้จัดดำเนินการโครงการ ยังอาจเป็นส่วนหนึ่งของผู้ให้ข้อมูลได้ด้วย

06/03/60

Dr.Supunee Ungpansattawong

12

5. วิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้
- 2) ตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์ของแต่ละวัตถุประสงค์

- การเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล และวัตถุประสงค์ของการประเมิน ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

ข้อควรพิจารณาในการประเมินผลโครงการ

- การประเมินผลโครงการเป็นกิจกรรมที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น แต่ในบางกรณีก็มีเหตุผลที่ไม่สนับสนุนให้มีการประเมินเกิดขึ้นอันได้แก่
 - เมื่อไม่มีคำถามเกี่ยวกับความก้าวหน้าของโครงการ และการตัดสินใจเกี่ยวกับความจำเป็นหรืออนาคตของโครงการได้กำหนดไปแล้ว
 - เมื่อโครงการไม่มีภูมิหลังที่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ทำงานแบบไร้ทิศทาง มีการเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานไปเรื่อยๆ จนไม่เห็นสภาพของโครงการ
 - ผู้ที่ทราบเป้าหมายของโครงการไม่สามารถตกลงกันได้ว่าวัตถุประสงค์ของโครงการคืออะไร
 - ขาดการสนับสนุนการประเมินทั้งด้านงบประมาณ บุคลากรที่จะทำการประเมิน

6. จัดทำรายงานผลการประเมิน

- 1) จัดทำรายงานเสนอผู้บริหาร
- 2) นำผลที่ผ่านการพิจารณาเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

- การเขียนรายงานสรุปและข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอถึงสารสนเทศ/ ข้อค้นพบอันเกิดจากการดำเนินโครงการเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

ข้อควรพิจารณาในการประเมินผลโครงการ

- โครงการมักจะขาดเป้าหมายที่ชัดเจน เป้าหมายมีความคลุมเครือยากแก่การกำหนดความสำเร็จ รวมทั้งโครงการไม่มีความสอดคล้องกับแผนงาน/ แผนยุทธศาสตร์
- โครงการไม่สามารถเคลื่อนไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องหาผลที่ไม่คาดหวังที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ
- โครงการมีการดำเนินกิจกรรมในหลายส่วน แต่ขาดการระบุความสำเร็จเชิงเป้าหมาย ทำให้ข้อมูลที่ได้รับอาจชี้แต่เพียงอุปสรรค ความล้มเหลว
- นักประเมินโครงการมักจ้ามองแต่เพียงความสำเร็จของโครงการโดยมิได้มองความล้มเหลวหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ทำให้ขาดข้อมูลสำคัญในการยกระดับโครงการหรือการวางแผนการพัฒนา

บทบาทและกิจกรรมของนักประเมินผล

- นักประเมินจำเป็นต้องดำเนินการในกิจกรรมการประเมินในลักษณะที่หลากหลาย เช่น การเป็นผู้ให้ความรู้ในงานวิจัยประเภทสร้างพลัง (Empowerment Evaluation) เพื่อกระตุ้นให้ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยให้เกิดพลัง/ ความสามารถ
- แนวโน้มบทบาทของนักประเมินเริ่มเปลี่ยนไปจากการตัดสินใจสู่การเป็นภาคีแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน การเป็นผู้อำนวยความสะดวก การเป็นผู้ประสานงาน การเป็นนักประเมินภายใน
- การปรับเปลี่ยนแนวคิดจาก Neutrality ไปสู่ Advocacy (Critical Friend)

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

17

ข้อคิดเพื่อการเรียนรู้

IF YOU HEAR, YOU FORGET.

IF YOU SEE, YOU REMEMBER.

IF YOU DO, YOU LEARN.

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

19

สรุปหลักการของการประเมินผล

เราต้องการแสดงว่า

- กลุ่มเป้าหมายได้รับการช่วยเหลือ
- กลุ่มเป้าหมายพอใจบริการ
- โครงการมีผลแก้ไขปัญหาได้จริง
- โครงการมีคุณค่า
- เทคนิควิธีที่ใช้ในโครงการนี้ดีกว่าโครงการอื่น
- โครงการจำเป็นต้องมีบุคลากรและทรัพยากรเพิ่มขึ้นอย่างไร
- บุคลากรได้ถูกใช้ประโยชน์อย่างดี

เราจึงต้องรู้ให้ได้ว่า

- กลุ่มเป้าหมายได้รับการช่วยเหลือหรือไม่
- กลุ่มเป้าหมายพอใจบริการหรือไม่
- โครงการทำให้เกิดความแตกต่างได้จริง
- โครงการนี้คุ้มค่าต่อการลงทุน (เงิน)
- เทคนิควิธีใหม่ ๆ ดีกว่าเก่าอย่างไร
- เราจะยกระดับโครงการให้ดีขึ้นอย่างไร
- บุคลากรได้ทำงานคุ้มค่ากับเวลาหรือไม่

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

18

ข้อคิดสะกิดใจ

กระจก มีไว้สอง หน้า

ปัญญา มีไว้สอง ห้ว

ความชั่ว มีไว้สอง คุณธรรม

ผู้นำ มีไว้สอง องค์การ

06/03/60

Dr.Supunnee Ungpansattawong

20

ตัวอย่าง การวิเคราะห์โครงการ

โครงการ ชุมชน วัด ร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ต้นทาง
ปี 2559

ในตัวอย่างใบงานที่ 1

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณ อึ้งบุญสวัสดิ์
ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4-1

เครื่องมือในการวิเคราะห์ ผลการดำเนินโครงการ

เครื่องมือในการวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ ที่
เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและโครงการ ประกอบไป
ด้วย 2 ประเด็น ดังนี้

1. การวิเคราะห์ขอบเขต กระบวนการในการดำเนินโครงการ
(Project Flow)
2. การวิเคราะห์ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโครงการ

เหตุผล ความจำเป็น

จากการดำเนินโครงการ

"ชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ต้นทาง ปี 2559"
เพื่อให้ทราบว่า

โครงการนี้ ประสบความสำเร็จ หรือไม่ อย่างไร
จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ตัวโครงการ ฯ โดยใช้
เครื่องมือที่เป็นแนวทาง ที่จะช่วยในการคิดและ
วิเคราะห์โครงการฯ ให้รอบคอบและทั่วถึง
ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์โครงการนี้ จะเป็นเครื่องมือ
หรือแนวทางในการประเมินผลความสำเร็จของ
โครงการฯ ดังกล่าว

- จากตัวอย่างโครงการที่กำหนดให้
- การวิเคราะห์โครงการ เป็นการเรียนรู้เป้า (โครงการ) ที่
เราจะประเมินให้เข้าใจ
- อันจะเป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา
(เขียน) โครงการวิจัยเชิงประเมิน
- เพื่อประเมินโครงการชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ
ต้นทาง ปี 2559 และ
- ใช้เป็นกรอบในการนิยามศัพท์ เพื่อนำไปกำหนดตัวแปร
สำหรับการรวบรวมข้อมูล
- แล้วสามารถนำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์และ
- จะสามารถสะท้อนให้เห็นระดับความสำเร็จของการ
ดำเนินโครงการดังกล่าวได้

การวิเคราะห์ขอบเขต กระบวนการ ในการดำเนินโครงการ (Project Flow)

การวิเคราะห์ในด้านนี้ ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญสองส่วน ได้แก่

- 1.การกำหนดขอบเขตของโครงการ
- 2.การวิเคราะห์กระบวนการ / ขั้นตอนของโครงการ

ตารางที่ 1 ขอบเขตของโครงการ

เกณฑ์ในการกำหนด ขอบเขต	ขอบเขตของโครงการ
1) เกณฑ์กลุ่ม ผู้รับบริการเป้าหมาย	1) ชุมชนเครือข่ายเก่า จำนวน 20 แห่ง 2) ชุมชนเครือข่ายใหม่ จำนวน 5 แห่ง 3) วัดเครือข่ายเก่า จำนวน 10 แห่ง 4) วัดเครือข่ายใหม่ จำนวน 5 แห่ง
1) เกณฑ์พื้นที่ทาง ภูมิศาสตร์เป้าหมาย	1) ชุมชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นที่ จัดตั้งแล้ว 95 ชุมชน 2) วัดในเขตเทศบาลขอนแก่น 20 วัด

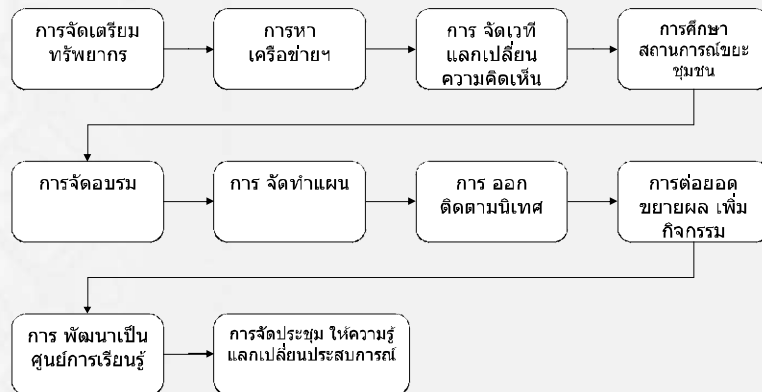
1. การกำหนดขอบเขตของโครงการ

- เกณฑ์ผู้รับบริการเป้าหมาย :
พิจารณาว่า โครงการมุ่งตอบสนองต่อผู้รับบริการในกลุ่มใด
- เกณฑ์ภูมิศาสตร์ :
พิจารณาว่าโครงการ ฯ ดังกล่าว จะลงไปในพื้นที่ใด ทั้งใน
ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด

ดังตารางที่ 1

- การวิเคราะห์กระบวนการ / ขั้นตอนของโครงการนั้น
จะเป็นไปในลักษณะการเขียนแผนผังกระบวนการ หรือ
ขั้นตอนการดำเนิน (Process Flow Chart) โครงการ
ตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินโครงการ ฯ จนกระทั่งสิ้นสุด
โครงการ โดยระบุถึงรายละเอียดของขั้นตอนที่สำคัญ
ของโครงการไว้ ดังแผนผังที่ 1

แผนผังที่ 1 Flow Chart ของโครงการ

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

9

2. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดของโครงการ

เหตุผล ความจำเป็นของการวิเคราะห์ คือ

โครงการชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ดันทาง ปี 2559 ควรที่จะต้องก่อให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยอาจจะ เป็นประโยชน์ของโครงการในลักษณะที่ได้รับทันทีเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (ผลผลิต) หรือเป็นการนำผลผลิตที่ได้ไปใช้ประโยชน์อีก ต่อหนึ่ง (ผลลัพธ์) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ของโครงการในรูปของ ผลผลิตหรือผลลัพธ์ จะต้องมีการวัดผลในการที่จะสามารถบอกได้ว่าได้ เกิดผลผลิตหรือผลลัพธ์นั้นขึ้นจริง ซึ่งมักจะอยู่ในรูปของตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

11

ผลของการวิเคราะห์ ในขั้นตอนนี้ คือ

- ได้ขอบเขตของการดำเนินโครงการ ในแง่ของกลุ่ม ผู้รับบริการเป้าหมายและพื้นที่ตำแหน่งของชุมชนและ วัดที่เข้าร่วมโครงการ
- ได้ทราบกระบวนการ และขั้นตอนของการดำเนิน โครงการ แต่ยังไม่พบกรอบตารางเวลาของการ ดำเนินงานว่า แต่ละกิจกรรมของกระบวนการที่กำหนด นั้น มีช่วงเวลาของการ เริ่มต้น ดำเนินงานโครงการและ แล้วเสร็จในช่วงเวลาใด ทราบเพียงว่า โครงการนี้ ดำเนินการตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2558 ถึง เดือนกันยายน 2559

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

10

การวิเคราะห์

เริ่มต้นจากการระบุถึงผลผลิต (Output) ที่สำคัญของ โครงการ และผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นจากการนำผลผลิต ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ โดยที่ผลผลิตหนึ่งๆ อาจจะนำไปสู่ ผลลัพธ์หลายๆ ประการก็ได้ เมื่อกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์แล้ว จะต้องกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม เพื่อที่จะประเมินได้ว่าสามารถ บรรลุผลผลิต และผลลัพธ์ดังกล่าวได้หรือไม่ พร้อมทั้งการ กำหนดค่าเป้าหมาย และช่วงระยะเวลาที่จะใช้ในการบรรลุ เป้าหมาย โดยประเด็นปัญหาที่อาจจะพบก็คือยากที่จะวัดการ บรรลุผลลัพธ์ได้ เนื่องจากการที่ผลผลิตจะนำไปสู่ผลลัพธ์ได้นั้น อาจจะมียปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุมเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ดี ควรที่จะกำหนดตัวชี้วัดไว้ เพื่อที่จะได้เป็นเครื่องมือ หรือแนวทางในการประเมินว่าสามารถบรรลุผลผลิตได้หรือไม่

ผลจากการวิเคราะห์ให้เขียนในตารางที่ 2 และ 3 ดังนี้

06/03/59

Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong

12

• ตารางที่ 2 ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

ผลผลิต	ผลลัพธ์
1. มีกิจกรรม ลดและคัดแยกขยะฯ ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ ชุมชนและวัด	1.ลดปริมาณขยะที่ต้องนำไป กู้จัดในชุมชนและวัด เป้าหมาย
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ ขยะ	2.มีชุมชนปลอดขยะเกิดขึ้น

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้ง ในรูปของผลผลิตและผลลัพธ์ รวมทั้งมีตัวชี้วัดที่ ชัดเจนถึงการบรรลุผลผลิตและผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้ ยังจะเป็นสิ่งที่ สามารถนำไปเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิต / ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด	ค่า เป้าหมาย	ระยะเวลา
1.มีกิจกรรม ลดและคัดแยก ขยะฯ ด้วยเทคโนโลยีที่ เหมาะสมกับชุมชนและวัด	จำนวนกิจกรรมที่เหมาะสม	10 กิจกรรม	
2.ชุมชนมีส่วนร่วมในการลด ปริมาณขยะ	1.ปริมาณขยะที่ลดลง 2.จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม 3.จำนวนวัดที่เข้าร่วม	50 ดัน 25 ชุมชน 15 วัด	
3.ลดปริมาณขยะที่ต้องนำไป กู้จัดในชุมชนและวัด เป้าหมาย	1.ค่าใช้จ่ายในการทำขยะที่ ลดลง 2.ขนาดพื้นที่ที่ใช้ฝังกลบขยะที่ ลดลง	50 ล้าน บาท 50 ไร่	
4.มีชุมชนปลอดขยะเพิ่มขึ้น	จำนวนชุมชนปลอดขยะที่ เพิ่มขึ้น	25 แห่ง	
06/03/59	Assoc.Prof.Dr.Supunnee Ungpansattawong	4	

ใบงานที่ 1

ขอให้ทางกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์โครงการที่ท่านเตรียมมา เพื่อเป็น การเรียนรู้เป้า (โครงการ) ที่เราจะประเมินให้เข้าใจ อันจะเป็น แนวทางที่ท่านจะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา (เขียน) โครงการวิจัยเชิงประเมิน และใช้เป็นกรอบในการนิยามศัพท์ เพื่อ นำไปกำหนดตัวแปรสำหรับการรวบรวมข้อมูล แล้วสามารถนำ ข้อมูลที่รวบรวมได้นี้ไปวิเคราะห์และจะสามารถสะท้อนให้เห็น ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการดังกล่าว

ตัวอย่างใบงานที่ 1 การวิเคราะห์โครงการ

โครงการ ชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ต้นทาง ปี 2559

1. เหตุผล ความจำเป็น

จากการดำเนินโครงการ “ชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ต้นทาง ปี 2559” เพื่อให้ทราบว่า โครงการนี้ ประสบความสำเร็จ หรือไม่ อย่างไร จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ตัวโครงการ ฯ โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแนวทางที่จะช่วยในการคิดและวิเคราะห์โครงการ ฯ ให้รอบคอบและทั่วถึง ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์โครงการนี้ จะเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการประเมินผลความสำเร็จของโครงการ ฯ ดังกล่าว

เครื่องมือในการวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ

เครื่องมือในการวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการ ที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและโครงการประกอบไปด้วย 2 ประเด็น ดังนี้

1. การวิเคราะห์ขอบเขต กระบวนการในการดำเนินโครงการ (Project Flow)
2. การวิเคราะห์ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโครงการ
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และเชื่อมโยงระหว่างโครงการกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ *
4. การวิเคราะห์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ (Stakeholder Analysis)
5. การประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ (Cash flow Projection)
6. การวิเคราะห์ประโยชน์ที่จะได้รับ (Cost / Benefit Analysis)
7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับโครงการอื่น
8. การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่สำคัญ (Risk Analysis)

จากตัวอย่างโครงการที่กำหนดให้ ขอให้ทางกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์โครงการ เพื่อเป็นการเรียนรู้เป้า (โครงการ) ที่เราจะประเมินให้เข้าใจ อันจะเป็นแนวทางที่ท่านจะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา (เขียน) โครงการวิจัยเชิงประเมิน เพื่อประเมินโครงการ ชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ต้นทาง ปี 2559 และใช้เป็นกรอบในการนิยามศัพท์ เพื่อนำไปกำหนดตัวแปรสำหรับการรวบรวมข้อมูล แล้วสามารถนำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์และจะสามารถสะท้อนให้เห็นระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการดังกล่าว

* การวิเคราะห์โครงการทั้ง 8 ประเด็น นี้ใช้สำหรับประกอบการพิจารณาอนุมัติโครงการฯ

2. ขอบเขตและกระบวนการในการดำเนินโครงการ

1. หลักการและเหตุผล

จากวิกฤติปัญหาขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถฝังกลบได้ทัน ด้วยปริมาณขยะที่เก็บขนไปกำจัดวันละ 210 ตันและความจำกัดของสถานที่ฝังกลบรวมทั้งการรองรับขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่รอบๆเขตเทศบาล ถึงอย่างไรเมื่อพิจารณาถึงแหล่งกำเนิดขยะชุมชนและวัด นับได้ว่าเป็นแหล่งกำเนิดขยะที่มากที่สุด โดยปัจจุบัน เทศบาลนครขอนแก่น มีชุมชนที่จัดตั้งแล้วมากถึง 95 ชุมชน มีวัดมากกว่า 20 แห่ง

ซึ่งการจัดการปัญหาจำเป็นต้องใช้กระบวนการผสมผสานหลายรูปแบบ แต่การที่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ ครอบคลุมจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง และการที่จะเกิดความร่วมมือ ชุมชนและวัด จะต้องมีความรู้ความเข้าใจและเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมคิดร่วมทำ ตลอดจนกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชนและวัดอย่างครบวงจร ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมสามารถคงอยู่ใน ชุมชนและเกิดผลอย่างยั่งยืนต่อไป

เทศบาลนครขอนแก่นจึงได้กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาโดยการส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะมูล ฝอย นำไปใช้ประโยชน์ ลดการสร้างขยะ รวมทั้งคัดแยกขยะไปกำจัดให้ถูกวิธี โดยแนวคิดนี้ได้ถูกนำไปปฏิบัติ ภายใต้งานโครงการต่างๆ โครงการชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ต้นทาง เป็นโครงการที่ใช้กระบวนการเชิงบูรณา การและใช้แนวคิดการกระจายอำนาจ “เทศบาลเล็ก ในเทศบาลใหญ่” ให้เทศบาล ชุมชนและวัด ได้มีบทบาทร่วมกัน โดยชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมจัดการปัญหาขยะ โดยขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากเทศบาลบางส่วนเพื่อนำไป วางแผนแก้ไขปัญหาขยะของชุมชนเอง

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดในชุมชนและวัดเป้าหมาย
- 2.2 เพื่อส่งเสริมการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชุมชนและวัด
- 2.3 เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ
- 2.4 เพื่อพัฒนาการจัดการขยะในชุมชนสู่การเป็นชุมชนปลอดขยะ

3. กลุ่มเป้าหมาย

3.1 ชุมชนเครือข่าย

ชุมชนเครือข่ายเก่า 20 แห่ง

ชุมชนเครือข่ายใหม่ 5 แห่ง

3.2 วัดเครือข่ายผลิต

วัดเครือข่ายเก่า 10 แห่ง

วัดเครือข่ายใหม่ 5 แห่ง

4. วิธีดำเนินการ

- 4.1 ค้นหาเครือข่ายวัด/ชุมชนผู้สนใจ
- 4.2 เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ระดมความคิดเห็น ค้นหาปัญหา/สนับสนุนและติดตาม
- 4.3 ศึกษาสถานการณ์ขยะของชุมชน
- 4.4 จัดอบรมหลักสูตรการคัดแยกขยะ และการใช้ประโยชน์จากขยะ
- 4.5 จัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมและเลือกวิธีที่จัดการขยะเหมาะสม
- 4.6 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสาริตแนวทางปฏิบัติทั้งเครือข่าย
- 4.7 ออกติดตาม นิเทศ เป็นระยะ
- 4.8 เครือข่ายเก่า ชุมชน และวัด ต่อยอดขยายผลเพิ่มกิจกรรม และส่งเสริมให้ทำต่อเนื่อง
- 4.9 พัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการขยะ
- 4.10 จัดประชุมให้ความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์

5. สถานที่ดำเนินการ

เทศบาลนครขอนแก่น

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2558 – กันยายน 2559

2.1 การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ในด้านนี้ ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

2.1.1 การกำหนดขอบเขตของโครงการ

2.1.2 การวิเคราะห์กระบวนการ / ขั้นตอนของโครงการ

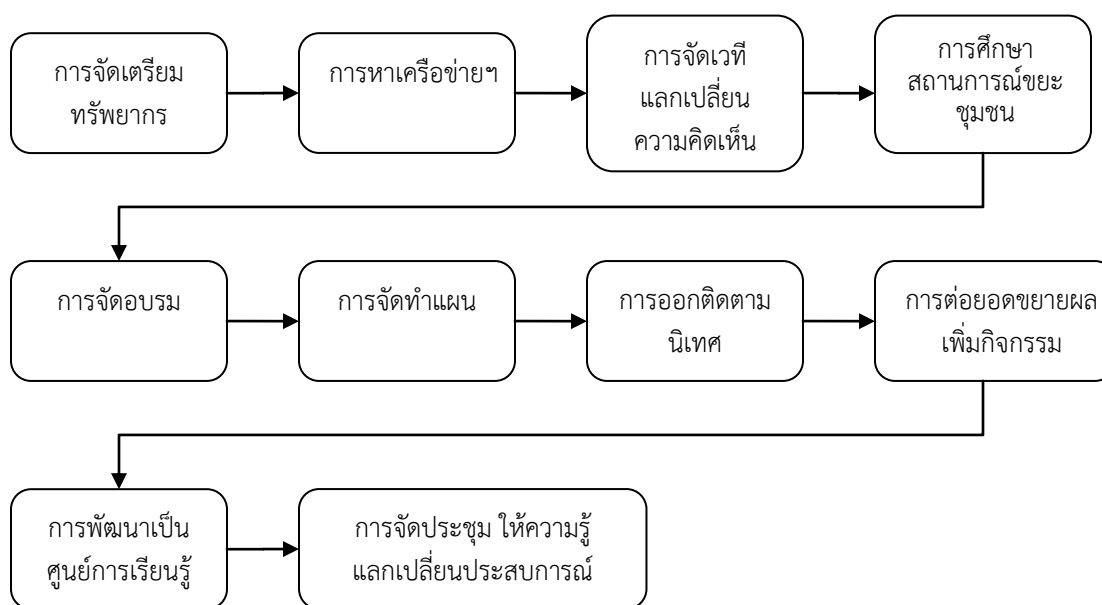
2.1.1 ในการกำหนดขอบเขตของโครงการ สามารถใช้เกณฑ์ ทั้งในด้านของ ผู้รับบริการเป้าหมาย และ เกณฑ์ภูมิศาสตร์ เป็นแนวทางสำคัญ ในการกำหนดขอบเขตของโครงการ ตามเกณฑ์ ผู้รับบริการเป้าหมาย นั้น ให้พิจารณาว่า โครงการมุ่งตอบสนองต่อผู้รับบริการในกลุ่มใด สำหรับ เกณฑ์ภูมิศาสตร์ ให้พิจารณาว่าโครงการ ฯ ดังกล่าว จะลงไปในพื้นที่ใด ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด โดยในการวิเคราะห์ขอบเขตนั้น สามารถกรอกขอบเขตทั้งในเชิงกลุ่มผู้รับบริการ และเชิงภูมิศาสตร์ ได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขอบเขตของโครงการ

เกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต	ขอบเขตของโครงการ
1) เกณฑ์กลุ่มผู้รับบริการ เป้าหมาย	1) ชุมชนเครือข่ายเก่า จำนวน 20 แห่ง 2) ชุมชนเครือข่ายใหม่ จำนวน 5 แห่ง 3) วัดเครือข่ายเก่า จำนวน 10 แห่ง 4) วัดเครือข่ายใหม่ จำนวน 5 แห่ง
2) เกณฑ์พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เป้าหมาย	1) ชุมชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่นที่จัดตั้งแล้ว 95 ชุมชน 2) วัดในเขตเทศบาลนครขอนแก่น 20 วัด

2.1.2 การวิเคราะห์กระบวนการ / ขั้นตอนของโครงการ จะเป็นไปในลักษณะการเขียนแผนผังกระบวนการ หรือ ขั้นตอนการดำเนิน (Process Flow Chart) โครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินโครงการ ๓ จนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ โดยระบุถึงรายละเอียดของขั้นตอนที่สำคัญของโครงการไว้ ดังแผนผังที่ 1

แผนผังที่ 1 Flow Chart ของโครงการ

เพิ่มเติมได้ →

2.2 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์

- ทำให้ทราบขอบเขต กระบวนการ และขั้นตอนที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการ

ผลของการวิเคราะห์ ในขั้นตอนนี้ คือ

- 1) ได้ขอบเขตของการดำเนินโครงการ ในแง่ของกลุ่มผู้รับบริการเป้าหมายและพื้นที่ตำแหน่งของชุมชนและวัดที่เข้าร่วมโครงการ
- 2) ได้ทราบกระบวนการ และขั้นตอนของการดำเนินโครงการ แต่ยังไม่พบกรอบตารางเวลาของการดำเนินงานว่า แต่ละกิจกรรมของกระบวนการที่กำหนดนั้น มีช่วงเวลาของการ เริ่มต้น ดำเนินงาน โครงการและแล้วเสร็จในช่วงเวลาใด ทราบเพียงว่า โครงการนี้ดำเนินการตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2558 ถึง เดือนกันยายน 2559

3. การวิเคราะห์ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดของโครงการ

วิเคราะห์จากผลที่คาดว่าจะได้รับ จากโครงการตัวอย่าง คือ

8.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 8.1 ลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดในชุมชนและวัดเป้าหมาย
- 8.2 มีกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชุมชนและวัด
- 8.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ
- 8.4 มีชุมชนปลอดขยะเกิดขึ้น

3.1 เหตุผล ความจำเป็นของการวิเคราะห์ คือ

โครงการชุมชน วัดร่วมใจลดสร้างขยะ ณ ต้นทาง ปี 2559 ควรที่จะต้องก่อให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยอาจจะเป็นประโยชน์ของโครงการในลักษณะที่ได้รับทันทีเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (ผลผลิต) หรือเป็นการนำผลผลิตที่ได้ไปใช้ประโยชน์อีกต่อหนึ่ง (ผลลัพธ์) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ของโครงการในรูปของผลผลิตหรือผลลัพธ์ จะต้องมีการกลไกในการที่จะสามารถบอกได้ว่าได้เกิดผลผลิตหรือผลลัพธ์นั้นขึ้นจริง ซึ่งมักจะอยู่ในรูปของตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

3.2 การวิเคราะห์

เริ่มต้นจากการระบุถึงผลผลิต (Output) ที่สำคัญของโครงการ และผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นจากการนำผลผลิตดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ โดยที่ผลผลิตหนึ่งๆ อาจจะไปสู่ผลลัพธ์หลายๆ ประการก็ได้ เมื่อกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์แล้ว จะต้องกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม เพื่อที่จะประเมินได้ว่าสามารถบรรลุผลผลิตและผลลัพธ์ดังกล่าวได้หรือไม่ พร้อมทั้งการกำหนดค่าเป้าหมาย และช่วงระยะเวลาที่จะใช้ในการบรรลุเป้าหมาย โดยประเด็นปัญหาที่อาจจะพบก็คือยากที่จะวัดการบรรลุผลลัพธ์ได้ เนื่องจากการที่ผลผลิตจะนำไปสู่ผลลัพธ์ได้นั้นอาจจะมีปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุมเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ควรที่จะกำหนดตัวชี้วัดไว้เพื่อที่จะได้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการประเมินว่าสามารถบรรลุผลลัพธ์ได้หรือไม่

ผลจากการวิเคราะห์ให้เขียนในตารางที่ 2 และ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

ผลผลิต	ผลลัพธ์
1. มีกิจกรรม ลดและคัดแยกขยะฯ ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชุมชนและวัด	1.ลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดในชุมชนและวัดเป้าหมาย
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ	2.มีชุมชนปลอดขยะเกิดขึ้น

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิต / ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ระยะเวลา
1. มีกิจกรรม ลดและคัดแยกขยะฯ ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชุมชนและวัด	จำนวนกิจกรรมที่เหมาะสม	10 กิจกรรม	
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ	1. ปริมาณขยะที่ลดลง 2. จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม 3. จำนวนวัดที่เข้าร่วม	50 ตัน 25 ชุมชน 15 วัด	
3. ลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดในชุมชนและวัดเป้าหมาย	1. ค่าใช้จ่ายในการทำลายขยะที่ลดลง 2. ขนาดพื้นที่ที่ใช้ฝังกลบขยะที่ลดลง	50 ล้านบาท 50 ไร่	
4. มีชุมชนปลอดขยะเพิ่มขึ้น	จำนวนชุมชนปลอดขยะที่เพิ่มขึ้น	25 แห่ง	

3.3 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งในรูปของผลผลิตและผลลัพธ์ รวมทั้งมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนถึงการบรรลุผลผลิตและผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้ ยังจะเป็นสิ่งที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น

ใบงานที่ 1 การวิเคราะห์โครงการ

โครงการ

1. เหตุผล ความจำเป็น

2. ขอบเขตและกระบวนการในการดำเนินโครงการ

ให้พิจารณาโครงการที่ท่านนำมาศึกษาทั้งหมด

2.1 การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ในด้านนี้ ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

2.1.1 การกำหนดขอบเขตของโครงการ

2.1.2 การวิเคราะห์กระบวนการ / ขั้นตอนของโครงการ

2.1.1 ในการกำหนดขอบเขตของโครงการ สามารถใช้เกณฑ์ ทั้งในด้านของ ผู้รับบริการเป้าหมาย และ เกณฑ์ภูมิศาสตร์ เป็นแนวทางสำคัญ ในการกำหนดขอบเขตของโครงการ ตามเกณฑ์ ผู้รับบริการเป้าหมาย นั้น ให้พิจารณาว่า โครงการมุ่งตอบสนองต่อผู้รับบริการในกลุ่มใด สำหรับ เกณฑ์ภูมิศาสตร์ ให้พิจารณาว่าโครงการ ๑ ดังกล่าว จะลงไปในพื้นที่ใด ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด โดยในการวิเคราะห์ขอบเขตนั้น สามารถถรอกขอบเขตทั้งในเชิงกลุ่มผู้รับบริการ และเชิงภูมิศาสตร์ ได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขอบเขตของโครงการ

เกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต	ขอบเขตของโครงการ
1) เกณฑ์กลุ่มผู้รับบริการเป้าหมาย	1)
2) เกณฑ์พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เป้าหมาย	1)

แผนผังที่ 1 Flow Chart ของโครงการ

[illegible]

3. การวิเคราะห์ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดของโครงการ

ให้ท่านพิจารณาจากผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการที่นำมาศึกษา

3.1 เหตุผล ความจำเป็นของการวิเคราะห์ คือ

3.2 การวิเคราะห์

เริ่มต้นจากการระบุถึงผลผลิต (Output) ที่สำคัญของโครงการ และผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นจากการนำผลผลิตดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ โดยที่ผลผลิตหนึ่งๆ อาจจะไปสู่ผลลัพธ์หลายๆ ประการก็ได้ เมื่อกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์แล้ว จะต้องกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม เพื่อที่จะประเมินได้ว่าสามารถบรรลุผลผลิตและผลลัพธ์ดังกล่าวได้หรือไม่ พร้อมทั้งการกำหนดค่าเป้าหมาย และช่วงระยะเวลาที่จะใช้ในการบรรลุเป้าหมาย โดยประเด็นปัญหาที่อาจจะพบก็คือยากที่จะวัดการบรรลุผลลัพธ์ได้ เนื่องจากการที่ผลผลิตจะนำไปสู่ผลลัพธ์ได้นั้นอาจจะมีปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุมเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ควรที่จะกำหนดตัวชี้วัดไว้เพื่อที่จะได้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการประเมินว่าสามารถบรรลุผลลัพธ์ได้หรือไม่

ผลจากการวิเคราะห์ให้เขียนในตารางที่ 2 และ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

ผลผลิต	ผลลัพธ์

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

[illegible]

3.3 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.